

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/186/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112215526
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6112215526.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci navrhovateľky: U. O., narodená XX.XX.XXXX, bytom XXX XX V. č. XXX, zastúpená splnomocneným advokátom JUDr. Ivanom Spišiakom, so sídlom Advokátska kancelária 974 01 Banská Bystrica, Nad plážou č. 7, proti odporcom: v 1. rade: J. Y., neznámy vlastník, v 2. rade: B. Y., neznáma vlastníčka, v 3. rade: S. M., neznámy vlastník, v 4. rade E. M., neznámy vlastník, všetci zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom 817 15 Bratislava, Búdkova 36, IČO: 17 335 345, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní Slovenského pozemkového fondu zo dňa 20.12.2013 proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica číslo konania 16C/105/2012-94 zo dňa 13.11.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o náhrade trov konania m e n í tak, že navrhovateľke náhrada trov prvostupňového konania n e p r i z n á v a .

Vo zvyšnej časti zostáva rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

Odporcom v 1. až v 4. rade náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil podielové spoluvlastníctvo k presne špecifikovaným nehnuteľnostiam, ktoré prikázal do výlučného vlastníctva navrhovateľky, uložil navrhovateľke povinnosť zaplatiť odporcom vyrovnací podiel za zrušené podielové spoluvlastníctvo v sume 214,50 eur každému zvlášť na špecifikovaný depozitný účet Slovenského pozemkového fondu v stanovenej lehote a rozhodol o trovách konania, keď uložil Slovenskému pozemkovému fondu povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy prvostupňového konania v sume 251 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 296,60 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a to k rukám právneho zástupcu navrhovateľky. O náhrade trov súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., keď konštatoval plný procesný úspech navrhovateľky v konaní, v dôsledku čoho jej potom súd priznal trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku za návrh vo výške 51 eur a náhradu trov znaleckého dokazovania v sume 200 eur, ako aj trovy právneho zastúpenia navrhovateľky za špecifikované úkony právnej služby, spolu v sume 296,30 eur, ktorú povinnosť nahradiť trovy konania a trovy právneho zastúpenia súd uložil Slovenskému pozemkovému fondu v stanovenej lehote.

Proti výrokom rozsudku prvostupňového súdu o náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia podal zákonný zástupca odporcov v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol, že znalecký posudok na určenie ceny veci je obvyklý dôkaz, ktorý slúži ako jedno z kritérií na určenie výšky náhrady pri žalobách o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci do výlučného vlastníctva jednému zo spoluvlastníkov za finančnú náhradu. Má za to, že je na navrhovateľovi predložiť k návrhu potrebné dôkazy a podklady pre rozhodnutie vo veci samej a znášať náklady s

tým spojené. Slovenský pozemkový fond je v zmysle zákona len zástupcom nezistených vlastníkov nehnuteľností, spor nevyvolal, uzatvoriť mimosúdnu dohodu mu zákon neumožňuje a bolo vo výlučnom záujme navrhovateľky vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, pričom Slovenský pozemkový fond nemá žiadny prospech z týchto súdnych konaní. S finančnými náhradami na depozitnom účte nemôže pre svoje účely disponovať a znáša náklady konania najmä v súvislosti s kvalifikovaným právnym zastúpením nezistených vlastníkov. Štát ho poveril svojimi zákonmi na zastupovanie nezistených vlastníkov pred súdmi, preto sa mu javí nespravodlivé, aby znášal trovy konania spojené so súdnym konaním a ešte hradil aj súdny poplatok z návrhu. Odvolateľ preto navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie v časti výrokov o priznaní náhrady trov konania, pretože sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 150 O.s.p.

Vyjadrenie k odvolaniu podané nebolo.

V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výrokov o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 220 O.s.p. zmenil tak, ako je vo výroku tohto uznesenia uvedené.

V súlade s ustanovením § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania rozhoduje súd spravidla podľa zásady úspešnosti v konaní, podľa ktorej má ten účastník, ktorý bol v konaní plne úspešný, alebo úspešný v prevažnej časti, právo na náhradu trov konania účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva proti procesne neúspešnému účastníkovi. Súdy sú však povinné vždy vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a zohľadňovať všetky relevantné skutočnosti z hľadiska rozhodovania o náhrade trov konania. Keďže v niektorých prípadoch by striktné aplikovanie zásady úspešnosti v konaní bez zohľadnenia ostatných okolností konkrétneho prípadu mohlo viesť v praxi k nežiadúcej tvrdosti a nebolo by v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti rozhodovania súdu, zákon umožňuje zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania v takýchto špecifických prípadoch a dáva súdu možnosť za podmienok v ňom obsiahnutých výnimočne uplatniť moderačné oprávnenie podľa ustanovenia § 150 O.s.p. Zákonná dikcia vyžaduje pre aplikáciu moderačného oprávnenia súdu naplnenie dvoch podmienok a to, musí ísť v danom prípade o dôvody hodné osobitného zreteľa a súbežne musí ísť o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané charakterom určitej procesnej situácie. Druhá oblasť možnosti aplikácie moderačného oprávnenia súdu sa týka sociálnych aspektov účastníkov konania. Dochádza k nej vtedy, ak by z prierezu konania vystupovala do popredia konkrétna okolnosť, z ktorej je zrejmé, že povinný účastník nemôže nahradiť trovy konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo môže ich uhradiť len so značnými ťažkosťami. Je potrebné tiež zohľadňovať okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadať i na postoj toho- ktorého účastníka v konaní.

V konkrétnom prípade sa navrhovateľka súdnou cestou domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k špecifikovaným nehnuteľnostiam, pričom odporcami - podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností boli fyzické osoby, ktoré sú neznámymi vlastníkami. V zmysle osobitnej právnej normy, konkrétne zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách a zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom zastupuje Slovenský pozemkový fond nezistených vlastníkov aj v súdnych konaniach o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam neznámých vlastníkov. Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania po tom, čo vo veci meritórne rozhodol, v odôvodnení rozsudku konštatoval plný procesný úspech navrhovateľky a aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p., pričom

náhradu trov priznal navrhovateľke voči Slovenskému pozemkovému fondu, ako zákonnému zástupcovi odporcov.

Po zvážení konkrétnych okolností prípadu sa odvolací súd nestotožňuje s úvahou okresného súdu, ktorý v konkrétnej veci pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania vychádzal striktne zo zásady úspešnosti účastníka konania. Vzhľadom na predmet sporu sa domnieva, že v konkrétnej veci sú naplnené zákonné podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. a sú dané okolnosti hodné osobitného zreteľa. Tieto spočívajú najmä v osobitnom charaktere tohto súdneho konania vzhľadom na predmet navrhovateľkou iniciovaného sporu, v dôsledku čoho nemožno konštatovať, že by išlo o štandardný súdny „spor“ medzi dvoma účastníkmi konania, ktorých záujmy sú navzájom protichodné, medzi ktorými existuje konflikt, nezhoda o ich právo či povinnosť a v dôsledku nemožnosti dohody medzi nimi sa vyžaduje autoritatívne rozhodnutie súdu, ako ultima ratio usporiadania ich vzájomných práv a povinností, teda urovnania sporu medzi nimi. V danom prípade to tak nie je, pretože zásadné špecifikum tohto konania spočíva v skutočnosti, že navrhovateľka, pokiaľ mala záujem usporiadať právne pomery k nehnuteľnostiam, v ktorých boli podielovými spoluvlastníkmi neznámi, nezistení vlastníci, musela iniciovať súdne konanie a Slovenský pozemkový fond, ako ex lege zástupca neznámeho vlastníka, nemal žiadnu možnosť sporu, ktorého sa nevyhnutne musel zúčastniť, predísť. Slovenský pozemkový fond nemá oprávnenie uzatvárať mimosúdne dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, jeho odmietavý postoj preto spor nevyvolal. Je tak nevyhnutné okrem špecifických okolností, ktoré viedli k sporu a osobitosť konania vedeného voči neznámemu účastníkovi zohľadniť v neposlednom rade aj právne postavenie účastníkov, predovšetkým špecifické právne postavenie Slovenského pozemkového fondu, ako právnickej osoby, ktorá bola zákonom zriadená nie za účelom podnikania, ktorá svoju činnosť vykonáva podľa zákona a osobitných predpisov vo verejnom záujme a z tejto činnosti jej vznikajú práva a záväzky (§ 34 ods. 2 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločnostiach). Slovenský pozemkový fond ako ex lege zástupca odporcov v konaní neháji vlastné záujmy ani práva, jeho účasť v konaní nezávisela ani od procesnej vôle navrhovateľky, pričom ani samotné rozhodnutie súdu žiadnym spôsobom neovplyvní a nedotýka sa majetkovej sféry zástupcu odporcov. Peňažné prostriedky, ktoré ako vyrovnací podiel za zrušené a vyporiadané spoluvlastníctvo má navrhovateľka zaplatiť, budú uložené a viazané na osobitnom depozitnom účte Slovenského pozemkového fondu, ako správcu, s ktorými však nemá možnosť nakladať. Naproti tomu rozhodnutie súdu je v prospech navrhovateľky a zodpovedá jej záujmom. Na základe všetkých konštatovaných okolností a taktiež zohľadňujúc právny status odporcov a ich zákonného zástupcu, prihliadnuc pritom aj na výsledok konania a postoj účastníkov v ňom, potom odvolací súd zastáva názor, že je v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti súdneho konania, aby súd pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. a pre všetky konštatované okolnosti, v ktorých vidí dôvody hodné osobitného zreteľa, nepriznal navrhovateľke trovky konania, ktoré jej vznikli. Odvolací súd sa domnieva, že znášanie vlastných trov konania výraznejším spôsobom neovplyvní majetkovú situáciu navrhovateľky a nebude mať na jej pomery zásadnejší dopad.

Odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti výrokov podľa ustanovenia § 220 O.s.p. zmenil tak, že s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov prvostupňového konania. Vo zvyšnej, odvolaním nenapadnutej časti, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. a odporcom, ako v odvolacom konaní úspešným účastníkom nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania a to s poukazom na ustanovenie § 151 ods. 1 a 2 O.s.p., pretože si žiadne trovky odvolacieho konania neuplatnil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.